

İllər gəlib keçir, zaman ötür, həyata yeni insanlar gəlir, nəsillər bir-birini əvəz edir. Bu insanların çoxunun ömrü bir-birinə bənzəyir. Ancaq onların arasında elə insanlar var ki, uşaqlıqdan öz qabiliyyəti ilə seçilir, hamını heyran edir, coşqun həvəslə həyatda çalışır, mehriban, mədəni insanlığı ilə bərabər məlahətli, ecazkar səsi ilə ürəklərə təsir edərək, könüllərdə yaşayırlar. Həmin sırada olan sənətkarlardan biri, Azərbaycan vokal sənətinin yetirməsi, respublikanın əməkdar artisti İdris Mehdiyev öz parlaq, təmiz, təkrarsız oxusu ilə sənətdə klassik səviyyədə öz yerini tutaraq tanındı, mahnı və romans ifaçılığında bir ciğir açdı, özünəməxsus iz qoydu və ömrünün 75-ci ilində dünyasını dəyişdi.

İdris dünyaya gözünü açandan, Güllü xanımın laylasını eşidən çağlardan qəlbində anasının şirin, nəğməli səsi ecazkar duyğular oyatmışdı. İdris 26 avqust 1940-cı ildə Gəncə şəhərində ziyalı ailəsində doğulub boya-başa çatmışdı. Atası Saleh Hacı Mustafa oğlu Mehdiyev Gəncə şəhərində sayılıb-seçilən mühəndis olmuşdu. Qarabağ zadəganlarının nəslindən olan anası Güllü xanım Əlikişibəyova həyat yoldaşı İkinci Dünya müharibəsi illərində - 1943-cü ildə dünyasını dəyişəndən sonra dörd azyaşlı övladını təkbaşına saxlayaraq böyüdü, lakin özü də erkən, 1953-cü ildə vəfat etdi.

Gözəl səsə malik olan, "Qarabağ şikəstəsi"ni özünəməxsus tərzdə ifa edən Güllü xanım ülvü məhəbbətlə səsini də sonbeşiyi olan oğlu İdrisə erməğan etmişdi. İdris hələ uşaq yaşlarından gözəl

oldu, laureat adlarını qazandı.

Bakıya köçəndən sonra İdris Pioner və Məktəblilər Sarayında (hazırda Tofiq İsmayılovun adını daşıyır) uşaq xorunun solisti oldu. Əsl vokal sənətinə yol buradan başladı. Vokal-xor sənətinin tanınmış ustası A.A. Milovanovun rəhbərliyi ilə xorun yüksək ifaçılıq mahərətilə çıxışları hamını heyran edirdi. İdris bu kollektivin solisti kimi sənətin incəliklərinə dərinlən yiyələndi. O illərdə uşaq xorunun yetirmələri sırasında Müslüm Ma-

solisti kimi onun qarşısında geniş üfəqlər, böyük səhnələr açıldı. İsveç, Norveç, Danimarka, Almaniya, Polşa, Finlyandiya və Baltıqyanı ölkələrdə dəfələrlə qastrol səfərlərində olan kollektiv bir-birindən uğurlu çıxışlar etdilər.

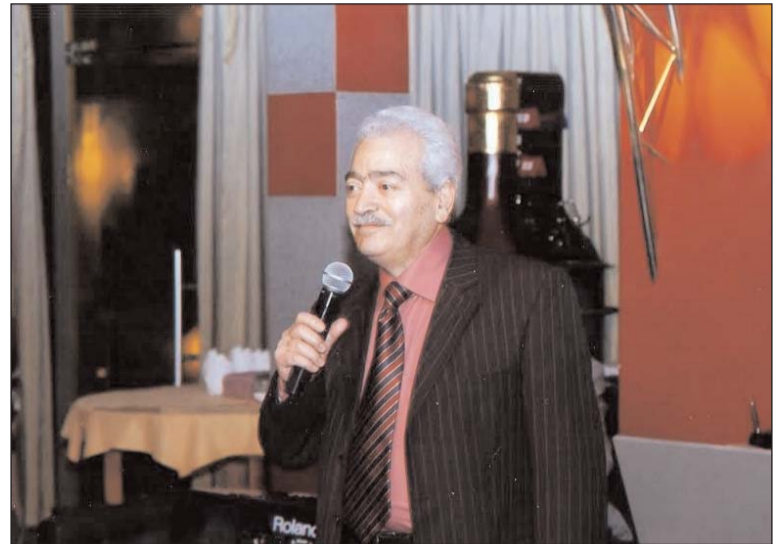
Vətənə döndükdən sonra gənc ifaçı əvvəlcə təhsil aldığı Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının öz fəaliyyət kollektivinin, 1964-1978-ci illərdə xalq artisti Tofiq Əhmədovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Radio və Televiziyası Estrada Orkestrinin, Bakı Hava Hücumundan Müdafiə Dairəsinin Mahnı və Rəqs Ansamblının solisti kimi fəaliyyət göstərdi. Respublikamızın müxtəlif bölgələrində, xarici ölkələrdə qastrol səfərlərində Azərbaycan və rus dillərində mahnılar oxuyaraq musiqi sənətimizi ləyaqətlə təmsil etdi. Radio və Televiziyanın Estrada-Simfonik Orkestrinin müşayiəti ilə Rauf Hacıyev "Sevgilim", "Bakı haqqında mahnı", Tofiq Quliyev "Sənə də qalmaz", "Qızıl üzük", Səid Rüstəmov "Qurban adına", "Alagöz", "Sumqayıt", Cahangir Cahangirovun "Ana", "Qarabağ", Əziz Əzizli-

mahnı oxudu. Rəşid Behbudov İdrisi öz gözəl və mahir davamçısı kimi, onun yolu ilə getdiyini qeyd etdi. Böyük ustad İdris Mehdiyev dünyada ilk və yeganə yaratdığı Mahnı Teatrına dəvət edərək, ona öz şərtlərini (heç yanda işləməyi və qastrol səfərlərinin çox olduğunu da) bildirdi. Həmin illərdə İdris artıq ailə qurmuşdu və uzunmüddətli qastrollarda olmasından tərəddüd edərək, radionun solisti

əsərləri önəmli yer tutur.

İdris Mehdiyevlə 1968-ci ildən tanış idik. Həyat yoldaşı Məhəbbət xanımın tez-tez Naxçıvana-ata evinə gəlirdilər. Həyətlərimiz yan-yanə ən yaxın qonşu idik. O zaman İdris Mehəbbət xanımın ata-anası bizim ailə üzvləri də əziz qonaq kimi qarşılayırdılar.

İdris Mehdiyev yaxınların, qohumların, dostların, tanışların məclislərini təmənnəsiz idarə

Mahnılarda əbədi yaşayan məhəbbət

edir, toy məclislərinin aparcısı və müğənnisi olurdu. O ömrü boyu pulla toylara gedib oxumadı. Toy şənlikləri, yubiley mərasimləri, ad günlərinə dəvət edilərək oxuduğu mahnıları təkrar-təkrar dinləyənlər İdrisin cazibəli, şirin, məlahətli səsinə heyran qalırdılar. O, mahnıları ilə könüllərdə xoş ovqat yaradır, insanların qəlbində məhəbbət duyğuları oyadır, dinləyiciləri və tamaşaçıları valeh edirdi. Nurlu siması, gözəl səsi, fitri istedadı ilə yanaşı, yüksək mənəvi keyfiyyətlərə malik insan idi. Əməkdar artist adını həmişə uca tutur, iftixarla yaşayırdı. Şirin məlahətli səsi, yüksək ifaçılıq mədəniyyəti, özünə qarşı tələbkarlığı, peşəkarlığı və təvazökarlığı ilə pərəstişkarlarının qəlbinə yol tapmışdı. Təəsüf ki, ömrünün 75-ci baharında layiqli qiymətini almaq da ona nəsis olmadı.

Həyat yoldaşı Məhəbbət xanım Mehdiyeva hər gün onun lent yazlarını dinləyir, kövrəlir, göz yaşlarını saxlaya bilmir. Ayrılıq hissləri və həsrəti ilə yaşamaq çox çətindir. Ömür-gün yoldaşının yoxluğuna inanmır, dözə bilmir. Qəlbindən onun mahnıları gəlib keçir, xəyallar aləminə qapılır. Onun xatirəsinə həsr etdiyi "İdrisim, Gəncliyim, Sevgilim mənim" şeiri əbədi məhəbbətin, sonsuz sevginin rəmzi və nümunəsi olaraq çox təsirli və sıxıcıdır. Qızları Gülşən, Günay onların həyat yoldaşları, övladları-nəvələri hər axşam işdən evə dönmüş Məhəbbət xanımın başına toplaşır, ananı tək qoymurlar, atalarının ruhu dolaşan evdə unudulmaz xatirələri yaşadırlar...

İdris Mehdiyevin dünyasını dəyişməsindən bir il ötür. Onu son mənzilə yola saldıığımız günün məqamları və anları yada düşür. Doğrudan da, "sənətkarlar ürəklərdə əbədi yaşayırlar" kəlamının hikmətinə bir daha inanıram. Müğənninin cazibəli səsi, ifası mahnılarında əbədi məhəbbət duyğuları oyatdığı kimi, əziz xatirəsi də yaxınlarının, qohumlarının, sənət dostlarının musiqisevərlərinin qəlbində əbədi yaşayır.

Afət Sadıqoğlu

səsi, musiqi duyumu, qulaq asdığı mahnıları dərhal qavramağı və onları məhərrətlə ifa etməyi ilə diqqəti cəlb etdi. Anası İdrisi tez-tez döğüldüğü döğmə şəhərinə, Qarabağın füsunkar və ecazkar guşəsi olan qədim Şuşaya aparardı. Orada balaca İdris məşhur xanəndə və müğənnilərin ifasında Azərbaycan muğam və xalq mahnılarını dinləmiş, bu lirik və gözəl nəğmələr onun yaddaşına, qəlbinə hopmuşdu. Şirin, məlahətli səsi ilə tez-tez bu mahnıları zümzümə edir, oxuyardı...

Bir gün isə İdris döğmə Gəncədə təhsil aldığı orta məktəbin bədii öz fəaliyyət kollektivinin solisti kimi oxumağa başladı. Tezliklə uşaq xorunun solisti olaraq səhnələrə çıxıb özünün qabiliyyətini göstərdi, Olimpiadalar, baxışlar, müsabiqələr, festivallarda qalib

qomayev, Lütfiyar İmanov və başqaları ilə yanaşı İdris Mehdiyevin də adı çəkildi.

İllər keçdikcə vokalçı müğənni kimi formalaşdı. Gənc müğənni müxtəlif estrada, xalq çalğı alətləri ansambları ilə çıxışlar edərək uğurlar əldə etdi. Xəzər Donanması Flotilyasının Estrada Orkestri Azərbaycanın bütün regionları, keşmiş SSRİ-nin bir çox respublikaları və şəhərlərinə, Avropanın, dünyanın bir sıra ölkələrinə qastrol səfərlərinə gedərək, konsertlər verirdi. Gənc İdris Mehdiyev bu orkestrin solisti kimi uğurla çıxış edərək tanındı, tələbkar tamaşaçıların rəğbətini qazandı.

...Hərbi xidmətə çağırılan gənc İdris xoş təsadüf nəticəsində əsgərlik illərini Qırmızı Bayraqlı Baltik Donanmasının Mahnı və Rəqs Ansamblında keçirdi. Ansamblın

nin "Kənd yolunda" mahnılarının, Qənbər Hüseynlinin bir sıra mahnılarının və digər Azərbaycan bəstəkarlarının bir çox vokal əsərlərinin ən parlaq və təkraredilməz ifaçısı oldu. Ansambldakı xidmətlərinə görə İdris Mehdiyev 1974-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Ali Sovetinin Fəxri Fərmanına, 1978-ci ildə isə Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti fəxri adına layiq görüldü.

Əməkdar incəsənət xadimi, bu gün də coşqun həvəslə yazıb-yaradan görkəmli bəstəkar Rəşid Şəfəq xatirələrində yazır ki, "Günlərin birində mən İdrislə dünya şöhrətli müğənnimiz Rəşid Behbudovun yanına getdik. O, Tiflisdə orta məktəbin ibtidai siniflərində anamın şagirdi olmuşdur. Mənim pianoda müşayiətimlə böyük ustadın qarşısında İdris bir neçə